

Vad jag lärt om USA

USA är ett land som idag har mer än 330 miljoner invånare och är 9,83 miljoner km² stort. Ett land som koloniserats sedan urminnes tider. Bortsett från ursprungsbefolkningen, som var paleoindianer och kom till den amerikanska kontinenten från Asien för ca 15 000 år sedan, var vikingarna de som först tog sig till det stora landet i väster, Columbus kom flera hundra år senare.

Den europeiska koloniseringen av Nordamerika började på 1500-talet. På 1700-talet fanns tretton olika kolonier på östkusten. Under andra halvan av 1700-talet gick dessa kolonier ihop mot det engelska imperiet i den amerikanska revolutionen. Det amerikanska frihetskriget varade sedan mellan 1775 och 1783 och den amerikanska självständighetsförklaringen kom till 1776.

Slavhandel ända sedan 1500-talet

Slavarna kom från Afrika till Amerika genom den s.k. [triangelhandeln](#). Den pågick från 1500-talet t.o.m. 1700-talet. Slavar tillfångatogs i Afrika, och såldes ungefär som boskap till de engelska handelsfartygen som hämtade upp dem vid kusten. När en slav såldes till fartygen fick slavhandlaren betalt i vapen eller tyger. Slaven fick ofta vänta i månader innan det var dennes tur att lastas ombord på ett skepp.

Själva färden till Amerika tog 1–2 månader. Runt 15 procent av alla slavar avled under resan till Amerika. Väl i Amerika blev de sålda till i första hand plantageägare och fick slita ont på bomulls- eller sockerrörsfälten. Där fick de mycket små matransoner och uselt boende. Resultatet av deras arbete såldes sedan till England, där man skickade vidare skeppen till Afrika för att sluta cirkeln och köpa fler slavar.

Slaveriet var en laglig institution och hade praktiserats i [Brittiska Nordamerika](#) från tidigt kolonialvälde och var lagligt i alla tretton kolonierna vid USA:s självständighetsförklaring. I vissa stater varade slaveriet ända fram till slutet av amerikanska inbördeskriget (1861–1865).

Ursprungsbefolkningen fick det svårt

I böcker och på film har vi sett skildras hur 'indianerna' behandlades av 'de vita'. Deras land togs över och de fördrevs till reservat. Ursprungsbefolkningens sätt att leva av naturen togs ifrån dem genom storskalig utslaktning av präriens buffelhjordar. När de försökte hävda sin rätt blev de skjutna eller hängda. "En död indian var en bra indian" sa 'de vita'. Många kolonisatörer ägnade sig åt folkmord.

Inget annat land har en så blandad befolkning som USA.

Till Amerika har människor från hela världen kommit. Alla människor som på något sätt känt att de inte klarade sig i sitt ursprungsland har alla trott att det skulle bli så mycket bättre för dem 'over there'. På Irland under 1800-talet led många av svält orsakad av uteblivna potatisskördar och dessutom fick de känna på en hård för brittisk imperialism. De som kunde tog sig till landet i väster. Likaså var det väldigt svårt för många här i Sverige, och även i Finland, under missväxtåren på 1860-talet och då utvandrade många skandinaver till USA. Vid religionsförföljelse, vid krig och annan ofärd fick man anledning att utvandra.

I USA är mer än två tredjedelar av befolkningen medlemmar i något religiöst samfund. Den största religionen i USA är kristendomen med cirka 160 miljoner medlemmar, de flesta kristna är protestanter. Gemene man är betydligt 'kyrkigare' än t.ex. i Sverige

Men i aktuella undersökningar har var fjärde (25 procent) tillfrågad amerikan sagt sig inte ha någon religiös tillhörighet. Andelen har ökat sedan 2009 då motsvarande siffra var 17 procent.

USA har haft 'koncentrationsläger'

1942, i samband med andra världskriget och slaget mot Pearl Harbor [internade USA landets japaner i stora läger](#). Människor som levat länge i landet, kanske i generationer, fick finna sig i att behandlas som fiender. De tvingades sälja

hus och egendom och förpassades till ett tiotal ställen i landets inre, avlägsna delar.

År 1988 undertecknade president Ronald Reagan en lag i vilken den amerikanska staten officiellt bad om ursäkt för interneringen. Lagen förkunnar att statens handlingar var grundade på "rasfördomar, krigshysteri och misslyckat politiskt ledarskap". 1990 började staten betala ersättning till då levande före detta interner.

Motsättningarna mellan svarta och 'vita' lever kvar

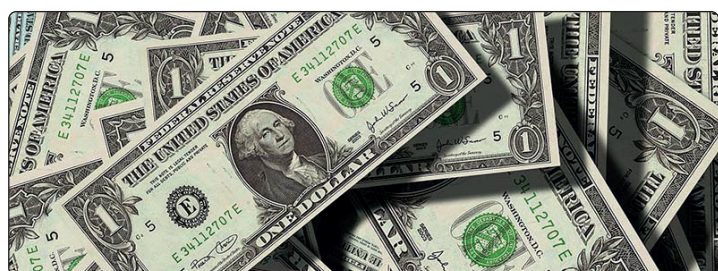
Den svarta befolkningen har aldrig behandlats likvärdigt med den vita trots allt fint tal om alla människors 'lika värde' i landets självständighetsförklaring. USA sägs vara frihetens land på jorden, men det gäller bara för somliga.

Det är bara 63 år sedan guvernören i Little Rock, i Arkansas, tog hjälp av nationalgardet för att hindra en grupp om nio svarta elever – [Little Rock Nine](#) – från att börja på stadens 'high-school'. 1954 hade det nämligen bestämts i USA:s högsta domstol att rassegregation inte fick förekomma i skolan. Inte förrän president Eisenhower själv ingripit lugnade det ner sig. De nio svarta eleverna fick dock en jobbig skolgång eftersom de alltid fick omges av militär som skyddade dem.

[Ku-Klux-Klan](#), är en organisation av rasister och antisemiter som bildades redan 1865. I skydd av vita kåpor med spetsiga 'strutar' över huvudet har de bedrivit sina fega illgärningar mot de svarta. Det är rasideologiska, protestantiska organisationer som förespråkar vit överhöghet, strikt rasistisk segregation, vit makt och konservativ, högerextrem kristendom.

Där pengarna finns, finns det resurser

I inget annat land är personlig framgång och mycket pengar så viktigt som i USA. Där finns också enorma förmögenheter som gagnat entreprenörer av olika slag. Landet har varit ledande inom forskning och utveckling inom många områden och frambringat många betydelsefulla vetenskapsmän. De har och har haft många stora artister, skådespelare, författare, konstnärer och idrottsmän.

USA har ett knepigt valsystem

Jag ska inte försöka förklara det. Säkert var det bra en gång i tiden, men nu känns det inte riktigt demokratiskt. Dessutom är det väldigt många som inte tillåts rösta och själva röstningsproceduren är förknippad med många praktiska svårigheter – [Presidentval i USA](#).

Jag har aldrig vurmat för Amerika

Redan som barn när jag läste böcker om 'indianer' och 'vita' och såg matinéfilmer med stereotypa personporträtt av 'indianer' och svarta kändes det som att något var fel. När jag var i tonåren och började läsa vuxenlitteratur blev det än tydligare för mig att i Amerika kunde man bete sig lite hur som helst bara det inte upptäcktes. Det var så mycket hyckleri och självförhärmande. Det goda drucknade i all dubbelmoral. Ett land med så många olika kulturer och folkslag borde visa upp ett toleranterare sätt att behandla människor på. Deras religiositet känns inte äkta och inte heller det här med handen på hjärtat inför hissandet av flaggan. Jag är väl inte tillräckligt nationalistisk, men en uttalad agnostiker.

Make America great again, var Trumps kampanjslogan 2016. Vad har det blivit av det?

Det var också en av Ronald Reagans slogans inför presidentvalet 1980: "Let's Make America Great Again". Och det gjorde han väl? 1970-talet var inget vidare decennium för USA, med Vietnamkriget, Watergateaffären, energikrisen och dubbelsiffrig inflation.

Trump's sätt att göra 'USA stort' går ut på att söndra i världen, vägra delta i globala överenskommelser, strunta i klimatfrågan, använda sin bufflighet till att skaffa landet fördelar på andras bekostnad.

Trumps image

Min första reaktion när jag hörde att Trump testats positivt för Covid-19 var: "Den mannen drar sig inte för nå't. Tänk att fejka att han fått Covid-19 för att påverka valet och försöka vinna sympatier". Jag trodde jag var ensam om den tanken men jag har fått höra att det är många som varit inne på samma linje.

När man tänker efter är det helt sjukt att USA:s president skapat sig en sådan image att han ute i världen miss-tros t.o.m. i denna situation. Han har ett ego uppblåst som en blåsfisk, totalt oförmögen att inse hur han uppfattas av omvärlden. Och ingen törs tydligen råda honom. Jag vet bara ett par personer i modern tid som haft samma 'grandiosa' uppfattning om sig själva och det är Hitler, Stalin och kanske Mao. Ingen av dessa har lämnat några goda 'vibbar' efter sig.

3:e november får världen se om det stora landet i väster ska betraktas som vän eller fiende. Om skolgårdsmobbaren, som glidit fram genom livet på en räkmacka tack vare sin pappas pengar, ska få fortsätta visa att han är en person som ännu inte lärt sig vare sig folkvett eller det elementäraste om statskunskap.

29 oktober 2020
Inger Klintberg Danielsson

